

[Hvidberg.]

Udvalg, hvorfor jeg ikke skal opholde det høje Ting mere dermed.

Mogens Fog: Jeg kan ganske slutte mig til den Velvilje over for det foreliggende Lovforslag, som de tidligere ærede Ordførere har givet Udtryk for. Det er blevet sagt, at det er en gammel Sag, der her finder sin Afslutning, og jeg maa tilføje, at det ogsaa er en gammel Uret, der bliver gjort god. Det har været urimeligt, at Forfatterne ikke hidtil har haft en Indtægt af det store offentlige Udlaan i dette Land, og at de saa længe har maattet tale for døde Øren, naar de har forsøgt at faa en Ordning i Stand. Imidlertid har Ventesiden medført det Gode, at en Tanke om at skaffe Midlerne til Veje ved en Afgift paa Laanerne eller Bibliotekerne er opgivet. I Modsætning til det ærede Medlem Fru Elin Appel ser jeg som flere af de tidligere ærede Ordførere med Glæde, at Forslaget bygger paa en særlig Bevilling fra Statskassen. Der er ikke Tvivl om, at enhver, selv en ringe Afgift paa Udlaanet, vilde reducere Bibliotekernes Benyttelse netop af de Mennesker, som har vanskeligst ved paa anden Maade at skaffe sig Adgang til Kulturgoderne.

Med disse faa Bemærkninger skal jeg paa min Gruppes Vegne tilsige vor Medvirkning til at gennemføre Lovforslaget hurtigt her i Tinget, idet vi naturligvis er villige til at drøfte eventuelle Ændringer af Detailler i et Udvalg. Jeg kan give min Tilslutning til det, der med Hensyn til Detaillerne er sagt af det ærede Medlem Hr. Chr. Christiansen.

Kristian Nygaard: Det Lovforslag, som her er til Drøftelse, har først og fremmest til Hensigt at skaffe Forfatterne øget Vederlag for den Benyttelse af deres Bøger, der finder Sted gennem det offentlige Udlaan.

Tanken om et saadant Vederlag er ikke af nyere Dato. I over en Menneskealder har den været ført frem med vekslende Styrke. Da Fru Thit Jensen i 1910 rejste Kravet om 5 Øres Afgiften paa laante Bøger, var Forfatternes økonomiske Stilling i Almindelighed sikkert lige saa anstrengt, som den har været siden, men naar Spørgsmaalet ikke er løst, skyldes det først og fremmest de forskellige Anskuelser, der har gjort sig gældende inden for de forskellige interesserede Parter angaaende Sagens Løsning.

I en Betænkning afgivet af et Folke-

tingsudvalg den 5. April 1933 ser jeg, at et Flertal, bestaaende af Socialdemokrater, Venstre og Det radikale Venstre, har skrevet angaaende denne Sag, at man ønsker, der snarest foretages Undersøgelser med Lovgivning for Øje, hvorved Staten efter Udløbet af den for Forfatteren og hans Arvinger anordnede Beskyttelsesfrist sættes i Stand til at kræve en nærmere fastsat mindre Afgift for den i øvrigt frie Offentliggørelse af Værkerne.

I 1933 ønskede Flertallet her i Folketinget Spørgsmaalet løst „snarest“. Der bliver da næppe Anledning til Beskyldning for overilet Handling, naar Regeringen og Rigsdagen nu efter 13 Aars Forløb søger at imødekomme Forfatterens Ønsker og Krav gennem det forelagte Lovforslag.

Efter de Forhandlinger, der er ført mellem Undervisningsministeriet og Repræsentanter for Forlæggere, Biblioteker og Forfatterforeningen angaaende Forfatterens økonomiske Kaar, synes der at være Enighed om, at selv meget betydelige Forfattere ofte maa leve under yderst beskedne økonomiske Kaar. Denne Enighed har vel ogsaa været medvirkende Aarsag til Lovforslagets Fremkomst her i Folketinget; men det vigtigste er jo dog, at Forfatterne under den mest virksomme og praktiske Form faar det Vederlag for Udlaan af deres Bøger, som der synes at være Enighed om, at de har Krav paa, og her vil jeg ogsaa gerne give min Tilslutning til de Ord, der fra tidligere Ordføreres Side er blevet fremført om Enkernes Stilling. Men først maa man være klar over, hvor mange der kan komme i Betragtning. Vi finder det i sin gode Orden, at kun nulevende danske Forfattere kan faa Del i den paatænkte Fonds Midler, men jeg vil gerne spørge den højtærede Undervisningsminister, om det Tal er rigtigt, som den foregaaende Ordfører nævnte, hvorefter omkring 500 Forfattere skulde komme i Betragtning, og jeg vil ogsaa spørge — selv om det vel er en Selvfølge. —, om de Forfattere, der i Forvejen er paa Finansloven, ogsaa her kan komme i Betragtning paa Linie med dem, der staar udenfor.

Med Hensyn til Lovforslagets § 1, skal jeg kun bemærke, at den Reduktion af 2,5 pCt. af Tilskuddene til de enkelte Biblioteker, som nu i en Aarrække har været foretaget ved en Tekstanmærkning paa Finansloven, ser vi gerne faar Lovhjemmel paa Biblioteksloven.

Hovedhensigten med Lovforslaget er at sikre danske Forfattere et skyldigt Vederlag for den øgede Benyttelse af deres Bøger